

ועדת הבחירות האזורית רמלה-לוד

השופטת חנה קיציס
יושבת ראש ועדת הבחירות האזורית רמלה-לוד

ת"מ 30/25

גנאדי בורשבסקי

העותר :

נגד

- המשיבים :
1. רמי גרינברג ראש עיריית פתח תקווה
 2. עיריית פתח תקווה
 3. המועצה הדתית פתח תקווה
 4. מקפ"ת מרכזים קהילתיים פתח תקווה

עתירה לצו מניעה לפי סעיפים 17ב ו-17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

החלטה

1. ביום 28.12.2021 ניתנה החלטה בעניינם של המשיבים 1-2 בתר"מ 8/24 אהד ואח' נ' גרינברג ואח' המורה להם בין היתר, להסיר את שמו של ראש העיר מפרסומים שונים של העירייה. בעתירה הנוכחית נטען שהמשיבים ממשיכים לפרסם את שמו של ראש העיר בניגוד להוראות החוק והפסיקה ובניגוד לצווים שניתנו בהחלטה מיום 28.12.2021. העתירה הנוכחית הוגשה נגד משיבים 1-2 שהיו צד לעתירה הקודמת ונגד משיבות 3-4 שלא היו צד לה.

תמצית טענות העותר

2. שמו של ראש העיר ("המשיב") מפורסם ביחד עם פעילות יחידות הסמך (המשיבים 3-4).
3. באמצעות כספי תרומה הוצב בעיר קרון רכבת להנצחת זכרם של נספי השואה. בשלט ההנצחה ציינו התורמים שהתרומה היא "בעידודו ובתמיכתו של רמי גרינברג ראש העיר פתח תקווה".
4. ברחבי העיר הוצבו בחודש מרץ 2022 מסגרות לתליית פרסומים. על המסגרת הוטבע שמו של המשיב.
5. במגרשי חנייה עירוניים מוצבים שלטים הנושאים את שמה של העירייה בצירוף מספר הטלפון של ראש העיר כך שאזרח שיתקשר למספר יגיע ישירות למשיב ולנציגיו.
6. שמו של המשיב ממשיך להתפרסם על שלטי ידוע.

7. שמו של המשיב מופיע על אישורים המופנים לרשם המקרקעין, והם נשלחים באמצעות מסרון בטלפון הנייד החתום על ידי המשיב בצירוף מספר הטלפון שלו.
8. העירייה והמשיבה 4 מפעילות קבוצות בישומן "וואטסאפ". מנהלי הקבוצות הם עובדי עירייה. בהודעות הנשלחות בקבוצות אלו מופיע שמו של ראש העיר. לעיתים שולחים עובדי העירייה תודות לראש העיר בהודעות הנשלחות לחברי הקבוצה. שמו של המשיב מופיע גם בפרסומי המשיבה 3.
9. פרסומים אלו מנוגדים להוראות סעיף 17 ב' בחוק הבחירות (דרכי תעמולה) התשי"ט-1959 ("החוק") ואף סותרות את הצווים שניתנו במסגרת ההחלטה בתר"מ 8/24 אהד ואח' נ' גרינברג ואח' (28.12.21) ("העתירה").

תמצית תשובת המשיב 1

10. מיד לאחר קבלת ההחלטה בעתירה פעל המשיב להסרת הפרסומים האסורים באמצעות מתן הנחיות לגורמים המתאימים. בסמוך להגשת העתירה הנוכחית התברר למשיב כי הנחיותיו לא קוימו במלואן ועל כן הורה לדובר העירייה ולעובדי העירייה לערוך בדיקה מקיפה של הפרסומים הקיימים בשטח, ובעקבותיה נערך ביום 21.7.2022 דו"ח אודות הפרסומים שאותרו.
11. הפרסומים שפורסמו על ידי משיבים 3-4 לא נעשו על ידי העירייה.
12. למשיב לא הייתה כל נגיעה לפרסום שנעשה על ידי התורם.
13. הכיתוב על גבי המסגרות נעשה על ידי היצרן בהמשך להזמנה קודמת. העירייה פעלה להסרת/כיסוי שמו של המשיב לאחר קבלת העתירה.
14. בשלטי הידוע החדשים שמו של המשיב אינו מופיע ובשלטים ישנים שמו הוסתר.
15. בהתאם להוראות הדין ראש העיר מחויב לחתום על אישורים המופנים לרשם המקרקעין.
16. בעקבות הגשת העתירה חודדו ההוראות והנהלים לעובדי העירייה במטרה להסיר את שמו מפרסומי העירייה. די בכך כדי להביא לדחיית העתירה.

תמצית תשובת העירייה

17. העירייה מצטרפת לתגובת המשיב ומדגישה שבעקבות ההחלטה בעתירה, הנחה ראש העיר את אגף הדוברות לפעול בהתאם לה.
18. העירייה פועלת גם בהתאם להנחיית ראש העיר, על מנת להתאים את כל פרסומיה להוראות החוק.

תמצית עמדת המשיבות 3-4

19. הן לא היו צד לעתירה ולא ניתנו כנגדן צווים.
 20. עובר לפניית העותר הוסר שמו של המשיב מכל פרסומי המשיבה 3, וזאת עוד טרם הגשת העתירה.
 21. גם המשיבה 4 פעלה להסרת הפרסומים האסורים.

הדיון בעתירה

22. ביום 12.9.22 התקיים דיון בעתירה. בפתח הדיון הצעתי למשיבה להסכים להסיר את שמו של ראש העיר ואת מספר הטלפון שלו מאישורים המופנים ללשכת רישום המקרקעין, וכן להבהיר ולחייב את העובדים שלא להזכיר את שמו של ראש העיר במסגרת הודעות בדבר מידע הקשור להתנהלות העירייה והמופנה לתושבים במסגרת קבוצות הוואטסאפ העירוניות. במהלך הדיון הודיעה העירייה כי פרסומים רבים הוסרו לאחר הגשת העתירה וכן הוסר שמו של המשיב משלט ההנצחה. בתום הדיון הוריתי לעותר להגיש הודעה חדשה אשר תכלול את הפרסומים שתועדו לאחר הגשת העתירה הנוכחית (29.6.22).

הודעה מטעם העותר מיום 22.9.2022

23. על אף הצו שניתן במסגרת ההחלטה בעתירה לחדול מפרסום שמו של המשיב על גבי חבילות מזון שמחלקת העירייה, צורפה לחבילות גלויה הנושאת את שמו של ראש העיר ומספר הטלפון שלו.
 24. המשיב ממשיך לשלוח מסרונים בצירוף שמו ולהשתמש לשם כך במאגרי המידע של העירייה.
 25. שמו של המשיב אמנם הוסר משלטי הידוע ואולם מספר הטלפון שלו נותר בשלטים תחת הכיתוב "עיריית פתח-תקווה".
 26. העותר מדגיש כי המשיבים 1-2 פעלו בחוסר תום לב והפרו באופן שיטתי ומכוון את הצווים שניתנו במסגרת ההחלטה בעתירה. על כן גם אם כעת הוסרו הפרסומים המפרים יש לחייב אותם בהוצאות משמעותיות ואף בקנס.

תגובת המשיב

27. העותר אינו מבחין בין פרסומים מותרים לפרסומים אסורים. העותר אינו מפרט את המבחנים שנקבעו בפסיקה ההופכים את הפרסומים לאסורים.
 28. העירייה צירפה לחבילות המזון איגרת ברכה לשנה החדשה בחתימתו. אין פסול במשלוח ברכה לחגים ואין המדובר בפרסום מפר.
 29. כל הפרסומים במדיות החברתיות נעשים בהתאם להוראות הפסיקה. קבוצות הוואטסאפ ודפי הפייסבוק אשר הציג העותר ובהם מופיע שמו של המשיב אינם קבוצות של העירייה או פרסומיה, ולא נעשה שימוש במאגרי המידע של העירייה. עובדי העירייה זכאים לפרסם בדף האישי שלהם כרצונם.

30. הדברים שנכתבו בפרסומי העירייה השונים (חוברת ארנונה, חוברת אודות תחבורה ציבורית, רישום לגני ילדים, רישום לחוגים, הנחיות התגוננות של פיקוד העורף) אינם חוצים את גבול הדיווח האינפורמטיבי לתושבי העיר. התכלית הדומיננטית של הפרסומים היא יידוע תושבי העיר על הנעשה בעיר והם אינם מציגים את המשיב כמי שאחראי בלעדית לפעולות אלו, ומשכך אין הם מהווים פרסומים אסורים.
31. השלטים המפרים אותרו בשקידה ראויה ותוקנו. ככל ויגלה העותר פרסום אסור עליו להודיע על כך לעירייה והיא תפעל להסרתו.

תגובת העירייה

32. העירייה הסירה את שמו של המשיב מהמסרונים הכוללים את אישור רשם המקרקעין.
33. ביום 30.8.2022 פירסמה היועצת המשפטית לעירייה הנחיה לעובדי העירייה שלא להביע את עמדתם הפוליטית בקבוצות השונות, אך אם ברצונם להביע דעתם בקבוצות פרטיות ללא אזכור תפקידם, אין מניעה בכך ואין להצר את זכותם לחופש ביטוי. שימוש בקבוצות פרטיות אינו מהווה שימוש בנכסי העירייה. הלכה למעשה פועלת העירייה בהתאם להצעה שהוצעה במסגרת הדיון בעתירה.
34. אין מניעה לצרף לחבילות המזון כרטיס ברכה של המשיב.
35. פרסומי העירייה הם פרסומים אינפורמטיביים שגרתיים שאינם כורכים בין פעילות העירייה לפעילות ראש העיר. אין פסול בברכת ראש העיר המצורפת לפרסומים אלו.

דיון ומסקנות

36. כאמור רק לאחר הגשת העתירה דאגו המשיבים 1-2 לאתר את השלטים המפרים ולתקנם. את הדו"ח לאיתור השלטים המפרים שהושלם ביום 21.7.2022 (כ-3 שבועות לאחר הגשת העתירה) – היה מקום לערוך מיד בסמוך להחלטה בעתירה. טענות העותר בעתירה הנוכחית לא נסתרו והמסקנה היא שהשלטים תוקנו רק בעקבות הגשת העתירה וכחצי שנה לאחר מתן הצו. התעלמות המשיבים 1-2 מההחלטה שהורתה להם להסיר לאלתר את שמו של ראש העיר משלטי הידוע נעשתה בחוסר תום לב ובמטרה להמשיך ולהצביע על המשיב כמי שאחראי להישגי העירייה. בנסיבות אלו מצאתי לחייב את המשיבים 1-2 בהוצאות בגין הגשת העתירה בעניין זה בסכום של 30,000 ₪ (15,000 ₪ על ידי כל אחד מהם). לא מצאתי מקום לחייב בהוצאות בגין פרסומים אחרים שנזכרו בעתירה והוסרו לאחר הגשתה ואשר לא ניתנו בקשר להם צווים מפורשים, או שהמשיבים נקטו באמצעים להסרתם עוד לפני הגשת העתירה.

37. מכאן לפרסומים הנזכרים בהודעת המשיב מיום 22.9.2022 וליתר טענותיו.

38. כרטיס ברכה בחתימת המשיב שצורף לחבילות המזון - ברי כי צירוף ברכת המשיב לחבילות המזון קושרת בין החבילה לראש העיר, ומנכסת את חלוקת חבילות המזון לפעולותיו ומעשיו של ראש העיר. אני דוחה את טענת המשיבים 1-2 כאילו אין פסול במשלוח הודעות ברכה בחתימת ראש העיר למקבלי החבילה, וכל שנאסר עליהם במסגרת ההחלטה בעתירה היה לציין את שמו של ראש העיר על החבילה. הצו שניתן הורה למשיבים 1-2 לחדול מפרסום שמו של המשיב על גבי חבילות המזון ועל כן צירוף שמו באמצעות כרטיס ברכה לשנה החדשה עולה כדי הפרת הצו תוך ניסיון להכשיר הפרה זו באמצעות פרשנות מצמצמת שאינה במקומה.

39. פרסום מספר הסלולרי של המשיב בשלטי הידוע - הפרה נוספת של הצו נמצאת בכך ששמו של המשיב אכן הוסר מהשלטים, אך מספר הטלפון שלו נותר שם, תחת הכיתוב "עיריית פתח תקווה". בדרך זו אזרח שיתקשר למספר הטלפון הרשום יגיע לצוותו של המשיב ולא לעירייה. גם בכך יש ניסיון לקשור בין פעולת העירייה למשיב, בניגוד להחלטה בעתירה שקבעה כי "את מספר הסלולרי של המשיב יש לפרסם במסגרת יתר מספרי הטלפון של בעלי תפקידים במשיבה, ואין להצמיד אותו לשמו של המשיב במסגרת הפרסומים המותרים".

40. פרסום ע"י עובדי העירייה בקבוצות וואטסאפ שונות - העותר מלין על פרסומים שונים של עובדי העירייה (פרסומים פרטיים) שם הם חולקים שבחים לראש העיר ולפעולותיו או שהם משתפים הודעות של המשיב. העירייה הפנתה למכתבה של היועצת המשפטית לעירייה מיום 30.8.2022 שם רועננו הנחיות והובהר שאין לפרסם במדיה החברתית פרסומים פרטיים שיש בהם משום תעמולת בחירות בשעות העבודה, וגם לאחר מכן אין לעשות כן תוך הזדהות כעובד העירייה.

על עובד הרשות המקומית לשמור בעיני הציבור על דימוי ניטרלי כמי שכל תפקידו לשרת את הרשות ותושביה ולא בעלי תפקידים פוליטיים. בענייננו, הנחיית היועצת המשפטית הנ"ל הגדירה לעובדים את גבולות המותר והאסור. נוכח הנחיה זו לא מצאתי מקום לתת צווים נוספים. יודגש כי בקבוצות המנוהלות על ידי עובדי העירייה כחלק מתפקידם בעירייה יש להקפיד על הוראות החוק ובכלל זה להימנע מפרסומים שהם בגדר תעמולה אסורה.

41. דברי ברכה בחוברות המפורסמות ע"י הרשות - כפי שפסקתי בתר"מ 16/25 סוזן בר נ' איתן פטריגו (1.5.2022), אין מניעה לפתוח חוברות אלו בדברי ברכה של ראש העיר, ואין בדברים אלו חריגה מתפקידו הייצוגי של ראש העיר. לא הוכח שתוכן החוברות מהווה ניסיון סמוי או גלוי לקשור בין פעילות העירייה לעומד בראשה.

42. פרסום שמו של ראש העיר במסגרת תפקידו הייצוגי - לא מצאתי פסול בהוספת שמו של ראש העיר להוראות בעניין התגוננות אזרחית. גם אין פסול בהוספת שמו לתעודת סיום קורס מתוקף תפקידו הייצוגי.

43. קנס - בעתירה הנוכחית טען העותר שיש להטיל על המשיבים קנס משמעותי בגין הפרת הצווים שניתנו. הטלת קנס אפשרית באמצעות הוראות פקודת בזיון בית משפט. הליכים מכוח פקודת בזיון בית משפט צופים פני עתיד, ונועדו לאכוף צו שיפוטי תלוי ועומד. שימוש באמצעי זה נעשה בצמצום ורק לאחר שכל יתר האמצעים לא הועילו (תב"כ 27/21 סיעת ישראל ביתנו נ' שמיר מערכות ומפעלים ואח' (15.7.2019)).

בעניינו כאמור הגשת העתירה הובילה לאכיפת ההחלטה וכל שנותר הוא למחוק גם את מספר הטלפון של המשיב משלטי הידוע, ככל שקיימים עדיין שלטים שכאלו. על כן לא מצאתי מקום לחייב את המשיבות בתשלום קנס מכוח פקודת ביזיון בית המשפט.

44. פרסומי המשיבות 3-4 - משיבות אלו לא היו צד לעתירה הקודמת. עם זאת, בעתירה הנוכחית הצביע העותר על מספר פרסומים בהם נכרך שמו של המשיב עם פעילות יחידות הסמך. המשיבה 3, המועצה הדתית פתח תקווה, הודיעה בתשובתה כי עובר לפניית העותר אליה מיום 24.5.2022 היא הסירה את שמו של המשיב כליל מכל פרסומיה. בדיון שהתקיים הודיע ב"כ משיבה 4 שניתנה הנחיה להוריד את כל הפרסומים האסורים. בנסיבות אלו לא מצאתי מקום ליתן צווים נוספים כנגד משיבות אלו.

45. הוצאות - כאמור בגין הפרת הצו הקודם שתוקנה חייבתי את המשיבים 1-2 בהוצאות בסך 30,000 ₪ ובגין ההפרות הנוספות כמפורט בסעיפים 38-39 לעיל מצאתי לחייבם בתשלום הוצאות בסך 16,000 ₪ (8,000 ₪ לכל אחד מהם). לא מצאתי מקום לחייב את העותר בתשלום הוצאות למשיבות 3 ו-4.

46. לפיכך אני מקבלת את העתירה בחלקה ומורה למשיבים 1-2 כדלקמן:
א. להסיר את מספר הטלפון של המשיב מכל השלטים בעיר תוך 10 ימים.

ב. להסיר את שמו של המשיב מחבילות המזון שמחלקת העירייה.

47. המשיבים 1-2 יישאו בהוצאות העותר בסכום כולל של 46,000 ₪ (23,000 ₪ לכל אחד מהם). הסכום בו חויב המשיב 1 לא ישולם מקופת העירייה.

ניתנה היום כ"ח בחשוון התשפ"ג (22.11.2022).

חנה קיציס

שופטת בית המשפט המחוזי – מרכז
יושבת ראש ועדת הבחירות האזורית רמלה-לוד

